

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egyben: Negyedévre 8 korona.
 Egész évre 12 " "
 Félévre: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 90 "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Nemzeti irodalmi szövetség.

— jan. 11.

Budapesten a Petőfi társaság kezdeményezésére megalakult a nemzeti irodalmi szövetség. A vidékről mintegy hét irodalmi kör vett részt a tanácskozásban és most odáig jutott az ügy, hogy szűkebb bizottság kidolgozza az alapszabályokat, aztán elkövetkezik a hivatalos megalakulás és a nemzeti irodalmi szövetség megkezdési működését.

Őszintén megvallom, nem látom elég világosan: miből áll majd ez a működés? Pedig midőn a szövetség eszméjének híre éppen a Szabadság táviratai közt legelőször kikapott, én voltam az, aki a tervet lobogó lelkesedéssel üdvözöltem. S íme most az előkészítés rövid munkája után arra a szomorú meggyőződésre kell jutnom, hogy a Nemzeti Irodalmi Szövetség ajlszavakat írt zászlajára, tehát sohasem

érheti el a valódi célt teljes diadallal.

Tisztikar, diszelnök, határozati javaslat, igazgatóság s több efféle külsőség arra vall, hogy megint egy hivatalos, kaptafás testület vajudása körül állnak a bábák, holott az álmódók a magyar nemzeti irodalom megváltását, hatalmas eszmék áramlatának merész hullámverését várják.

Valami újabb egyesület féle lesz ebből a szövetségből, melynek szerény ábécécskéje körülbelül ez:

a) egymás hazafias akcióit támogatják;

b) a magyarságot fenyegető veszedelmekre egymást figyelmeztetik, hogy azokat közös erővel elhárítsák; és

c) a bárhol termő nemes eszméket közösen felkarolják, a bárhol megnyilatkozó új tehetségeket

lehető hamar és országosan érvényesítik.

Hát ez felette csinosan hangzik; de egy nemzeti irodalmi szövetség vezéreszméinek, irányító szellemének megvilágítására nagyon gyengén pislogó mécs ez a pár zagyva mondat, mely hetet havat egybe habar, a nélkül, hogy az igazi célt egyetlen szóval is megközelítene.

A tervezők úgy látszik a negyvenes, ötvenes évek irodalmi mozgalmait szeretnék felújítani. A közjogi kiegyezés óta azonban az írók nem politikai vezérek többé s a költészet és szépirodalom feladatai; ma már nem járnak együtt a politikai apostolkodással.

Egymás hazafias akcióit támogatni: mit jelenthet ez az irodalomban? Jelenthet mindent, csak azt nem jelentheti, amire a magyar irodalomnak legfő szüksége van: a

Vasárnapra.

A Szabadság olvasóinak írta: Petur.

Az ország minden részében a kisebb és nagyobb városok színházai válsággal küzdenek. Kolozsvárott, a nemzeti színművészet kincses otthonában vége a művészet messze világító nagy fényének. Közönséges vállalat a színház; üzlet és azt mondják, nem is valami jó üzlet. Aradon az igazgató alig tud miből fizetni. Arad arról volt eddig híres, hogy a színháza öntötte az aranyat az igazgató pénztárába, s más városokból hasonló rossz hírek repülnek világgá.

Itt a szomszéd Nagyvárad cifra, új színházáról is azt írják a lapok, hogy válságba jutott: az igazgató akármit csinál, a közönség nem jár színházba.

Sőt azt olvasom a Kassa, Győr, Fehérvár, Miskolc, Keeskemét színházi pangását sirató sorok közt, hogy a mi debreceni színházunkra szintén elkövetkezett a hét sovány esztendő.

Maga a vidéki színészet hivatalos gondviselője is, aki az állami hatalmat képviseli s a pénzbeli segítséget adja, olyanformán nyilatkozott, hogy a vidéki színészet veszedelmes válság lejtőjén áll és nem telik bele két esztendő, az egykor jól jövedelmezett nagyobb vidéki színházak igazgatói egymás után megfognak bukni.

Csodálatos és feltűnő jelenség, hogy ugyanekkor a főváros valamennyi színházában ember ember hátán tolong. Még a dalszínház is divatos lett, igen gyakran zsúfolásig megtelik.

Mit jelent tehát az, hogy míg a fővárosi színházak dűskálnak a jólétben, a vidéken általános a válság? Holott pedig a főváros összes színházai, az egy Nemzeti Színház kivételével, mely Somló Sándor igazgatása alatt nemzeti és irodalmi szellemben megújodott, minden rendszer nélkül működnek és sem határozott művészi irányt nem képviselnek, sem nemesebb célokért nem hevülnek hanem csak mint köznapi mulatóhelyek

iparkodnak kielégíteni a tömegek izlését. Holott továbbá a vidéki színházak nem tesznek egyebet, mint átveszik, terjesztik a fővárosi mótelyt.

Egy színésznek kedvéért Budapesten előkerül a lomtárból valami ócskasáznosza nyomban valamennyi vidéki színház is leveri róla a port. A mi a fővárosban külföldi léhaság, szemérmetlen idegen izetlenség színpadot lát: mindazt mohón és válogatás nélkül szállítják a vidékre.

Nem különös-e, hogy míg a főváros színházai a szeméren meggazdagsznak, ugyanaz a szemét a vidéki színházakat tönkre teszi?

Hát bizony ezen érdemes gondolkodni.

Felette tanulságos ez a dolog.

Budapesten a színházak arany bányák, ott minden silányság tetszik; 20, 30, 50 előadásra zsúfolt házakat csinál. A pajtáskodás a sajtóban veszedelmesen garázdálkodik; a külföldről a legértékeltenebb portékát hozzák be; a hazai

FERENCZ JÓZSEFKESERÜVIZ

az egyedüli elismert kellemetes ízű természetes hashajtó szer.

nemzeti szellemben való megújodást.

A magyar irodalom elszakadt a nemzettől. Lélekben, színben, érzésben, eszmékben, de még formáiban is idegen ma az irodalom a magyarságtól. Jeles írónk, költőink írásai hemzsegnek az idegen kifejezésektől. Gondolkozásunk, szellemünk, vérünk nemcsak nem magyaros, de egyáltalán nem is magyar már. És a mi a sivár jelen után a jövőt is reménytelenül sötétte teszi: az, hogy nincs irodalmi műveltség a nemzetben, nincs irodalmi műveltség magában az irodalomban és a mi van, az merőben idegen.

De az új szövetség vajjon ezeket a veszedelmeket érti e a b.) pont alatt? Szó sincs róla! A szokás, az oláhok, a németek, a tótok közt, a végeken akar zászlót bontani és tüntetni!

Istenem, de mikor itthon, a saját lelkünk mélyén, a szívünkben, a vérünkben, az agyunkban van az átkos ellenfél: a romlott nyelvrész, a fajtalan magyartalanság, a nemzeti rajongás helyébe furakodott nemzetközi idengesség!

És az új tehetségeket akarják hamar és országosan érvényesíteni? Ugyan mi módon? A nemzetet fordított regényekkel elárasztó kiadók révén? vagy úgy, hogy a feltűnt

csillagokat elküldik iskolába ahhoz a híres magyar költőhöz, aki egy itthon termett nemzeti szellemű szimfóniáról irt tárcájában 87 fölösleges idegen szót használt?

De hiszen a régiak se kellenek az ördögnek se, ha nemzetiek, ha fajmagyarok, ha ős szelleműek: csak a hebehurgya, divatos, külföldit majmolók ronthatják szabadon és sikerrel az ízlést, az olvasó véérébe oltván az idegen szellem halálos mótelyét.

Ime ezért nem bizom én a Nemzeti Irodalmi Szövetségben. — Mert csak szövetség lesz, de se nemzeti, se irodalmi nem lesz. Holott egyesegyedül éppen az kellene: nemzeti és irodalmi: vagyis olyan szövetség, mely kiverje a nemzeti irodalom templomából az idegen kufárokat és visszaterelje irodalmunkat a nemzeti irányba. Ujjászületését várjuk a nemzeti szellemnek mely megváltsa az irodalmat és belövelje a nemzeti műveltség napsugarait oda, ahol most villámos káprázatban az idegenség kénköves lángja világít.

Rudnyánszky Gyula.

Kezdet és folytatás.

Tanulságok a Székely bazár kapuzárása előtt.

Három közlemény.

A Szabadság számára írta: Székely Ferenc.

III.

Mi székelyek — Berzsenyi szerint — azért vagyunk szegények, mert régiak vagyunk. A hagyomány szerint még a magyarok bejövetele előtt itt voltunk s nem laktunk más földet egy évtized óta, mint azt a hol a kezdetben letelepedett őseink. Kevés föld az nagyon. Alig tesz ki területben annyit mint egy nagyobb terjedésű vármegye. Hogy a kezdetben elfoglalt földet meg is tartsák az idők járása alatt határvonalait akként vonták meg hadakozó őseink, hogy minden pontja jól megvédhető legyen s nem gondoltak arra, hogy valamikor bekövetkezik majd a szükség, hogy a szaporodó népség számára idők multán több termő föld válik szükségessé. A mit elmulasztott kezdetben, már nem pótolhatta később, mert hát a földnek mindig hamar akad gazdája.

Ez a körülmény szükségkép azt eredményezte, hogy a székelység annak dacára, hogy Verbőczy szerint „mindenestül fogva külön törvényük és szokásuk legyen s kiváltképen való nemesek“, ha boldogulni akartak, ki erre ki arra kenyér után látott. Erdély, Magyarország tanintézetei tanuskodnak arról, hogy a tudás és művelődés iránt mindenha fogékonyak voltak. Románia, Bukovina s az ország erdélyi részében s a széleken levő városok iparosságainak s kereskedőinek

termelést műkedvelők bitorolják, kiszorítván a valóban hivatott írókat; művészi cél, határozott irodalmi irány senkit sem vezet és a színházak mégis boldogulnak. Ellenben a vidéken mindaz sorra bukik; ami Budapesten diadalt arat és zsákszámba jövedelmezi a koronákat.

Vajjon nem önként merült-e fel ily körülmények közt az a gondolat, hogy a vidéki igazgatók rosszul teszik, ha maecskástul-ebestül elfogadják a fővárosi műsort és a helyett, hogy a nemzeti költészet, a nemzeti művelődés templomaivá szentelnék színházait, közönséges viszontelárusító bizományos szatócsai a budapesti színházi nagykereskedőknek?

Itt az ideje, hogy ezzel a rendszerrel a vidéki színházak szakítsanak. Hiszen ime bebizonyult, hogy a tehetségtelen fővárosi műkedvelők, akik gabonaszákokon, kávéházi asztaloknál füttyülik el daljátékaik zenéjét; a cimboraságban élő szövetséges ujságírók, akik az alkotó tehetségeket elmarják a diadal forrásaitól: az idegen ocsmányságok; az elmés-ségnek kikürtölt ostobaságok mind nem kellenek a jóízű, becsületes, magyar vidéknek.

A vidék megcsömörlött a nemes zeneművek helyére becsempészett táncos

daljátékoktól, megunta a vetkőző, szoknyalebbentő, selypítő, ugránczó dalesarnoki virtuozitást és tiszta, üde, magasztos énekművészetet kíván.

A vidék megutálta elménkedő trágárságokat és jóízű vigjátékokon, zamatos bohóságokon szeretne nagyokat kacagni.

A vidék torokig van az agyafurt drámai helyzetekkel, az erőszakolt házaságtörési, szent érzelmeket becsúrló modern irkafirkákkal és remekművekre a költészet tiszta forrásaiba, a klaszikus alkotások gyönyörűségére szomjazik.

Hiába kiabálták tele a világot élelmes üzletlűvek, hogy a színház nem művészet többé, csak kenyérkereset; a színház pedig mulatóhely, üzleti vállalat. Nem igaz! nem igaz!

Ime itt a fényes cáfolat reá: pang a színház a vidéken, mert üzleti szellemben kezelik.

Vissza kell adni eredeti nemes céljainak, nemzeti hivatásának a színpadot: akkor talán fellendül ismét az a sok nagy vidéki színház, mely most tengődik és válságokkal küzd.

És ha itthon nézek körül, ugyanazt látom, hogy a debreceni közönség

épp úgy visszakivánczik a valódi művészet illatos levegőjü, madárdalos, napsugaras berkeibe.

Kissé megcsappant a színházba járás kedve; de némi ügyességgel és szerencsével vissza lehet hódítani a lelkes, derék művelt debreceni közönséget a nézőtérre.

Shakspere műveire ime ötször telt meg zsufolásig a színház. Moliére estéjén nem lehetett helyet kapni. Spanyol remekíró is nagy közönséget vonzott. Dalművet adtak és tódult a közönség a színházba. A régi gyönyörű zenéjü daljátékok még gyenge előadásban is pénztári sikerrel kerültek színre. Minden értékesebb színműnek, minden valóban nemes irányu, művészi alkotásnak telt ház és forró hangulat volt az eredménye.

Mi ebből a tanulság? Gondolom felesleges rámutatni. Okos, jóízű, művelt igazgató megérti a közönséget és saját művészi ösztöne sugallatát is követve megtalálja egyenes útját az egytormán diadalmas erkölcsi és anyagi sikernek.

névsora kezeskedik róla, hogy a munka emberei voltak s azok most is.

Mindezt azért hoztam fel, mert egy tanulságot kívánok levonni a mondottakból.

Mi sem kívánatosabb tehát, mint hogy az otthon fölösleges rajok ne idegen ország erőforrásai, ha em hazánk érdemes polgárai maradjanak, a magyarság népességi és vagyoni állapotának megerősítésére. Erre pedig csak egy mód van: minden áron itthon tartani, foglalkoztatni a nyomoruság által kivándorlásra bujdosásra kényszerített elelmeiket.

A mire nem képes a magyar kormány a legjobb akarat mellett is, azt szép esendően öntudatosan elvégezheti a társadalom, melynek támogatása, belevonása nélkül tehetetlenül áll meg a legjobb kormányzat is.

Nemzeti politikánk sarkpontját képezi Erdély megtartása, ez pedig egyértelmű a pusztuló székelység megmentésével. A főfeladat a törvényhozás és kormányé. Biztos jeleket látunk már arra nézve, hogy a Székelyföldön legközelebb vasutak, gyárak fognak épülni, iparvállalatok fognak keletkezni, elhanyagolt bányák vétetnek majd ismét üzembe. Ezzel a munkások nagyobb tömegei rendszeres és biztos keresethez jutnak. Továbbá örvendetesen látjuk, tapasztaljuk hogy országszerte mozgalmak keletkeztek a székelység érdekében, a melyek célját és feladatát az képezi, hogy a székelység érdekeit úgy anyagilag, mint erkölcsileg támogassa. Mindenesetre ezen jelenség is csak örvendetes és biztató lehet arra nézve, hogy mindenütt lelkesednek a székelység ügye iránt.

Mindez azonban kevés arra, hogy egyhamar jobbra forduljon a székelység mostoha sorsa.

A székely mentőmunkának értelme és hatálya csak akkor lesz teljes ha a székelység munkához jut s ha mindazt a mi kezükből kikerül piacra talál. Ezt a célt én csupán a magyar kereskedők támogatásával s a magyar közönség rokonszenvével hazafias felbuzdulásával vélem elérhetőnek.

A Székely bazár fényes bizonyítékokat szolgáltatott arról, hogy a székely veleszületett hajlamainál és tehetségénél fogva ezermester: A ki elfogulatlanul szemlélte a kiállított sokféle tárgyakat az kénytelen legalább annyit beismerni hogy dolgozni tud és dolgozni kíván. Egyben-másban, de különösen háziiparban pedig bizonyos fejlődési fokot ért el. Mi következik ebből? Az, hogy csupán háziiparának elég gazdag és bő forrás lehetne arra, hogy a székelység megélhetése biztosítható; csupán háziiparának felkarolása is elégséges ahhoz, hogy idehaza lekötve maradhassanak s állandóan munkával elláttathassanak.

A megélhetés kérdése az a mely nyugtalanítja mozgósítja a szegény embereket. A székelységet is a munkátlanosság réme kergeti idegenbe, Ezt az államérdekebe ütköző jelenséget a magyar társadalom nem nézheti hideg közömbösséggel: Elenkezőleg, utját kell állja minden áron a sajnálatos és káros veszteségnek. Munkával kell itthon tartani őket. Ha tehát megbecsüljük őket multjokért és azokért az elhervadthatatlan érdemekért, melyeket ezer éven át a haza és a nemzeti ügy védelmében szereztek érdemesítsük őket arra is, hogy magyaros tetszetős és jól végzett munkájukat termékeiket megbecsüljük és meg is vegyük. Ugy használunk a hazának, akkor teszünk eleget hazafias kötelessé-

günknek, ha tetteinkkel kimutatjuk, hogy szeretjük mindazt a mi magyar. Jólétünknek egyik főtenyezője: a magyar készletanyag pártolása. Századokon keresztül zsebelt ki bennünket az élelmes osztrák, ideje volna hát, hogy valahára becsüljük meg a magunkéit, plane mikor érdemes is rá.

Igaz, hogy más ipar államok óriási iparához és kereskedelméhez képest a miénk nagyon is eltörpül, de hát épen abban rejlik a hátramaradás oka, hogy nem pártoltuk s nem pártoljuk ma sem a hazait úgy a mint kellene. Holott az iparra és kereskedelemre elsősorban a pártolás mértéke bír a legjótékonyabb és legerősítőbb befolyással.

Végül hálás köszönetünket tolmácsolom mindazon uraknak és hölgyeknek, kik a Székely bazár rendezésében, az értékesítés nagy munkájában részt vettek.

Köszönetet mondok a helybeli kereskedő társulatnak, hogy dísztermében a Székely bazárnak helyt adott: az Isván gőzmalomnak az ajándékozott 40 métermázsa szénért; Szabó Lajos fiai cégnek, Zádor Lajos, Kaszinyitzky Endre uraknak, hogy egy-egy ügyes segédet adtak, a kik a bazárnemű kiállítását valóban esinnal és izléssel elrendezték.

Köszönetet mondok továbbá a m. kir. 12 felm. felügyelőség tisztikarának odaadó támogatásáért és közreműködéséért a melylyel a legnagyobb munkát a tárgyak kipakolását, leltározását, megkönnyítették. És különösen hálás köszönetet mondok Bethlen Sarolta grófnőnek a kinek a Székely bazár sikerében oroszlan része van.

Nem különben köszönetet mondok a helybeli sajtónak, mely teljesítette hivatását és végül köszönet Debrecen lelkes, hazafias közönségének azért a buzgóságért, melyet a székely dolgok iránt oly nagy mértékben tanusított.

A legjobb akarat, a legnemesebb szándék vezérelt bennünket eddig, de belátva, hogy a mi tevékenységünk csak a kezdet volt, örömmel látóok, hivatott derék kereskedőink mutatnak meg mi a folytatás.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jan. 10.

Csávolszky külügyi interpellációt jelentett be a Lamsdorff orosz külügyminiszter bécsi útja tárgyában és Visontai Soma kezdte meg a bevándorlási vitát.

Határozottan érdekes ember ez a Visontai Soma. Tegnap még áldotta az Istent, hogy Buzátnak nem épen filozemita izü beszéde után kellett felszólalnia, hanem a semleges Solymossy jött közbül érdekes és tartalmas beszédével.

A folyosón egyre azzal ijesztgette a hallgatóit, hogy Buzáth hallatlan zsidó támadásaira és Bartha Miklós buzditó szavai után ő fergeteget zuditott volna ellenök. Ma olyan szent volt Soma, mint a ma született bárány, sőt inkább egyre az ő kedves szeretetett és tisztelt Buzáth barátjáról beszélt. Ennélfogva nem is volt érdekes a Visontai és nem igen hallgatta senki.

Utána a nagy humorista, Uray Imre szólott, de mindjárt kijelentette, hogy csak rövid lesz ezuttal.

Az ülés iránt különben igen csekély érdeklődés mutatkozott. A képviselő urak inkább a folyosón időztek és adomáztak. A folyosók egyébként is igen élénkek voltak ma: egész sereg küldöttség várakozott a miniszterekre, a többek között egy monstre küldöttség feketétlet egy sarokban, az érsekújvár-komáromi küldöttség, a mely egy helyi érdekű vasút érdekében jött ide.

Igy az ülés iránti érdeklődés a karzatnak maradt. A hűséges karzatnak, a mely a palota szépségei mián csinál most mindennapra reklámot a képviselőház üléseinek.

Részletes tudósításunk itt következik.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, br. Fejérváry Géza, Wlassics Gyula, Plósz Sándor és Cseh Ervin.

Elnök az ülést fél 11-kor nyitotta meg és bemutatta az irományokat.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy Csávolszky Lajos Lamsdorff orosz külügyminiszter bécsi útja tárgyában és Szederkényi Nándor az ujság elárúsítás tárgyában interpellálni fognak.

A bevándorlási javaslat.

Visontai Soma: A németországi ki- és bevándorlásról, majd a magyarországiakról beszél hosszabban és mindenben igazat ad Buzáth barátjának, hogy a felvidéki bevándorlás ártalmára van a hazai zsidóságnak, de e nemzet egyetemének is. A felvidéki uszoráskodás rendkívül szegényíti az ottani népet és sajnálattal tapasztalja, hogy a kormány mindeddig semmit sem tett az ottani tömeges uszoráskodás meggátlására. Pedig az uszoráskodás és a lengyel és orosz zsidóság beözönlése nem a zsidóság kérdése hanem egészen nemzeti kérdés. Utal ezután Egan beszédeire és irataira. a melyekkel teljesen egyetért.

Hivatkozik arra, hogy Egan a felvidéki zsidóságot földmivelésre akarta fogni épen a zsidó földmivelésügyi egyelet kérelmére. Igazat ad Buzátnak abban is, hogy a felvidéki zsidóhitközségek maguk kértek többször is oltalmat a bevándorlók ellen. — A javaslatban azonban ügyelni kell arra, hogy el ne riasszuk az idegen és bevándorolni óhajtó tőkéseket. A javaslatot pártja nevében is örömmel elfogadja, de a részletekben módosításokat fog benyújtani és azok elfogadásától teszi függővé a harmadik olvasásban való szavazatát.

Ezután a romániai kivándorlásról szól és utal a romániai zsidók helyzetére és a nemzetközi jogra hivatkozva kárhoztatja azt a bánásmódot, a melyet az ottani zsidók iránt a román állam tanusit. Romániát fell kell hívni a berlini szerződés betartására. Ezt pedig a magyar miniszterelnöknek kell megtennie. Hívja ő fel külügyi hivatalunk útján a román kormányt a berlini szerződés betartására.

Utal és idézi a berlini szerződés ama pontjait, a melyek a szabad iparüzés jogáról szólnak, s a melyek a vallás felekezetek békéjét biztosítani kívánják. Ismétli, hogy a javaslatot pártja nevében elfogadja.

Uray Imre: Csak nagyon röviden akar szólni. Nem tud eléggé csudálkozni a felett, hogy a mikor egyes vidékek már egészen le vannak tarolva, akkor gondol a kormány a veszedelmes uzsora meggátlására. Erre a javaslatra már régen szükség lett volna. Igérték is a kormányok egyik a másik után, de itt

is bebizonyult, hogy ember teszi a fogadást, eb a ki állja. (Derűtség.) Semmiféle vallási türelmetlenség sincs benne, semmiféle zsidó szempont, ellenszenv nem vezet, csak magyar szempont. (Élénk helyeslés a néppárton.) A felekezeti kérdést nemkedveli, jól tudja, hogy minden bagoly a maga fiát dicséri. Az antiszemitizmust nem helyesli, de tudja, hogy azt itt nálunk nem egyszer mesterségesen szították. A zsidónak az a biztatása sem vigasztalja, hogy a zsidók után engem az urakat ütik. Mert ha a zsidókat ütik engem ütnék, akkor utánam nem marad semmi, engem már tönkre tettek és így egy boldogabb világba kerülök, de ha a zsidókat ütik agyon, ők azt a vagyont hagyják itt, a melyet tőlünk szedtek össze. (Nagy derűtség a néppárton.) Nekik tehát több félteni valójuk van. De hát ő nem antiszemitáskodik, hiszen a falusi zsidó az ő portáján keservesen panaszkodik a bevándorló zsidók ellen, akik őt szipolyozzák ki első sorban. A javaslatot örömmel fogadja el, csak azt kívánja, hogy a határszélen a bevándorlóknak a hatóság előtt kelljen jelentkezniük. (Helyeslés.)

Zboray Miklós: Nem kell többé titkolni, hogy ez a javaslat a galíciai zsidóság bevándorlása ellen szól. Hogy ezt a kérdést megvilágítsa, statisztikai adatokat sorol fel a bevándorló zsidókról. Szabolcsmegyében és vidékén 400,000-re szaporodott fel a zsidóság.

Rakovszky István: Nem igaz! Több! (Derűtség.)

Zboray: Rakovszky azért tartja többnek, mert a földterületének, mint be fogja bizonyítani nagyobb része zsidók kezében van. (Derűtség.) Ugyancsak statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy Magyarországon rövid idő alatt 52 százalékkal szaporodott a zsidóság.

Rosenberg Gyula: A halálozási és születési arányt nem veszi figyelembe.

Zboray: Örülne, ha Rosenberg bebizonyítaná, hogy nem szaporodott a zsidóság. (Derűtség.) A földbirtokok statisztikájából azt bizonyítja, hogy a földterületének fele zsidók kezében van. Evvel szemben csak örvendetes, hogy a sokat kárhozott hitbizományok megakadályozzák a zsidó birtokok szaporodását. Ezzel a statisztikával kedveskedni akart a háznak. (Derűtség.)

Ez a javaslat nem védi meg az országot a bevándorlástól és tág teret hagy fenn a galíciai zsidók további bevándorlására is. Ennek főoka az, hogy a közgazgatás rossz és a közigazgatási tisztviselőknek nincs hatáskörüik arra, hogy szigorúan elejét vegyék a további bevándorlásnak. Mindezeknél fogva nem fogadja el általánosságban sem a javaslatot.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után a javaslat tárgyalását hetfőre halasztották.

Következtek az **interpellációk.**

Szünet után, még nem **interpellációk** következtek, hanem **Elnök** a vitát bezárta.

Szell Kálmán miniszterelnök mindennek előtt a felett esodálkozik, hogy éper azok, a kik legjobban sürgették a javaslatot épen azok nem fogadták el. Nem érti, hogy mért bocsátkoztak egyesek antiszemitikus bírálatba és mérlegelésbe, holott a hazafias zsidók maguk is óhajtják a javaslatot, a mely különben nem is felekezet ellen irányul, hanem idegen gyanus elemek ellen, a kik kárára válnak az országnak. (Zajos helyeslés jobbról.) Itt felekezeti intézkedésről szó sincs, s ha valaki megbecsüli a haza-

fias zsidóságot, akkor ne csak ezt mondja de a szerint beszéljen, gondolkozzék és cselekedjék is. (Élénk tetszés.)

Beszéde további részében polemizált a szónokokkal és kijelenti, hogy az üzso-ráskodásnak, csalásnak hivatalból való üldözésére intézkedés történik. A bevándorlás szigorú ellenőrzéséről a javaslat gondoskodik.

A nagy többség ezután a javaslatot elfogadta.

A vitát hétfőn folytatják.

Interpellációk.

Csávolszky Lajos Széll Kálmánhoz intézett interpellációjában felvilágosítást kért Lamsdorff orosz külügyminiszter utjának igazi céljáról. Kiadták a miniszterelnöknek.

Szederkényi Nándor szerdán interpellál.

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

Képek.

Nem ismerek nagyobb élvezetet, mint ha egy rejtett zugból, senkitől nem zavarva megfigyelhetem embertársaimat, — szemeikből: arcuknak idegrángásából, mozdulataikból, viselkedésükből következtetve a lelkükben nyüzsgő világra.

A tegnapi álarcos bálon bőven volt benne részem. Az álarc védelme alatt Éva leányai fesztelenül elmondották hízelgő és sujtó nézeteiket, üzhettek veszedelmes tréfákat, ártatlan asszonykák bántatlanul játszhatták a telivér asszonyt, s egyszer egy évben az álarc védelme alatt mondhattak bármit is tehettek amit akartak — éjfél 12 óráig. A bálterem csillogó tömegéből kikapok pár alakot. Ime:

A férjek.

A fiatalok, kik biztosak a maguk dolgában, nyugodtan cigarettáznak és isznak. Az öregebbek közül az okosak, vagyis azok akik otthon hagyták a feleségüket, felújítják emlékeiket, s mosolyogva évődnek a bátor dominókkal. A kiknek esinos felesége pedig dominóba bujva játsza ki a felügyeletet, azok zord arccal támogatják a falat, fanyar mosollyal fogadják a feljűk röpöködő éleket és sokszor nézik órájukat. Ezek egyáltalán nem mulatnak.

A szép fiu.

Niagara frizurával, angol hajusszal, öles gallérral és nagy önbizalommal sétál a teremben fel s alá. Ő tudja, hogy szép ismerősei tudják, hogy ha a butaság fájna, a szép fiu egésznap orditana. Többször karonfogja egy-egy dominó, s leplezetlen szavakban adják tudtára, hogy marha. Ő mosollyal fogadja a dolgot, tréfára veszi és jól mulat.

Akit senki sem ismer.

Fiatal, bajusztalan gyerek. Valahonnan Erdélyből vetődött ide. Céltaianul bolyong a teremben és nem adná tíz koronáért, ha megszólítaná valaki. Ezt azonban örökös mosolygásával sem sikerül elérnie. Végre egy dominó megszólítja, s tanácsolja neki, hogy máskor soványabb pincértől kérjen kölesön frakkot.

Az idős asszony.

Nem is olyan idős, — mondjuk a Balsac-féle korban van. Minden törekvése abban özpontosul, hogy a négyesekre táncost kapariton. Igen okosan a legfiatalabb nemzedéknél próbálkozik és célt is ér.

A szerelmesek.

Az urfi tüntetően áll a cigány előtt. A dominó egyenesen feléje tart és karonfogja. Közelhajolva beszélgetnek, a dominónak szemé tüzugarakat lövel az álarc alól. Feltűnően sokat járnak fel és le a páholyokba, minek magyarázata az, hogy a fiatal ur előzetesen eloltotta a feljáró gázlámpáját. Houni soit qui mal y pense.

A szellemes nő.

Összes ismerőseit halálra keseríti gyilkos ötleteivel. Asszony barátnőit összeharagítja, férjeiket az örület karjaiba kergeti, a saját férjét leszidja a sárga földig, titkos eszményképenek álarca alatt borzasztón feldicséri önmagát. Jár, kel, cseveg, kacag. — övé ez az álarcos világ.

A morkantil feleség.

Férjének, a divatkereskedőnek adósait igyekszik rábirni adósságaik kifizetésére. Becsületes törekvése hajótörést szenved, — ő abszolút kellemetlen.

—il.

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

Somló Sándor igazgató balesete. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Somló Sándort, a Nemzeti Színház igazgatóját sajnálatos baleset érte. A színpadon, rendezés közben egy rosszul megtámasztott oszlopos díszlet a karjára esett és pedig olyan szerencsétlenül, hogy egyik karja esonttörést szenvedett. Somló Sándort most lakásán ápolják.

Az állami tisztviselők országos egyesülete e hó 18.-án, vasárnap délután 4 órakor a vármegyeház tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, a melynek egyedüli tárgya az elnökség, a tisztikar és a választmány megegyeztetése.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságának közlése szerint a Gombos és Erdőd között mult évi december 8-án beszüntetett kompforgalmat tegnap, e hó 9. én ismét megnyitották.

Jegyzetek.

A kutyahitűség.

Jól-rosszul így magyarosították a cinizmust, melynek jegyében született a mostani század. Kutyahitűnek lenni manapság divat a férfiaknál, sőt már a nőknél is, a kik ennél fogva mindent elkövetnek, hogy cinikusnak lássa őket a világ. És úgy magyarazzák a kutyahitűséget, hogy az voltaképen nem más, mint kicsinyítése mindennek, a miért többi embertársaik szívét rajongás tölti el, kiméletlen nem törődömség nagy jelentőségű társadalmi kérdések, művészeti események iránt s általában a hideg zuhany alkalmazása, epés, durva éleek kíséretében, minden olyan alkalommal, mikor az emberi lélek fölemelkedik a mindennapiság sárgöröngyei közül és száll-száll mint a felszabadult gondolat az eszményi szép csillagtrónusáig. A cinikus férfiak és cinikus leányok (az ugynevezett *jukker* leányok) mai divatos korában nagyon időszerű dolog arról elmélkedni, hogy voltaképen mi is a cinizmus.

Mert a cinizmust, az igazi kutyahitűséget nagyon sokan félremagyarázzák, azaz úgy definiálják, mint a fentebbi sorokban kifejtettem. És a cinizmus szenvedésében tényleg üres lelkűeké válnak. Gondolataik fegyelmezettsege.

egy irányban való biztos irányítása el-
ernyed, szívük nemes tüze kiég. Egész
jellemüket bevonja a felületesség mo-
bája.

Az a férti, aki per maga beszél a
nőkkel, mikor a szobaleány is joggal
megkivánhatja, hogy a társadalmi formák
által diskreditált maga helyet önnek
szólítsák a férfiak, a mely a harmadik
személyes névmást igen helyesen kép-
viseli a megszólításnál, aki nem tartja
tisztelőben valakinek a művészetek, a
vallás, a fajszeretet iránti rajongását, az
az ember nem cinikus, hanem izléstelen,
kellemetlen modoru ember.

Es ezek után most már bátran ki-
merem mondani, hogy a cinizmus igenis
nagyon helyesen van *kutyahitűségnek*
fordítva. Mert a cinizmus nem *modor*,
hanem meghatározása a különböző jel-
lemek egyik osztályának. A kutyahitű
ember *hitéhez hű marad* s a külsősé-
gekkel legfeljebb leplezni akarja azt,
hogy szive van, hogy minél függetlenebb
állápontra helyezkedhessék. Egy kisé
fanyar, de nem vássa el a jóízű ember-
berek fogait, magabizárkozottsága nem
sértő, ha valahonnan visszavonul, nem
azért teszi, hogy elmaradásával tün-
tesen. Kutyahitű, de csak úgy, mint a
költyök-ebek szoktak harapás, karmolás
nélkül. A cinikus ember csak addig kutyahitű
a modorában, a meddig a jóízű-
lést, az illemt, a szépet, a nemeset nem
sérti. A szó teljes értelemben vett kutyahitű
emberek voltaképpen mind nemesen
gondolkodó, melegen érző szívű embe-
rek. A lényegét keresik mindenben s
megvetik a *formákat*. Nem szeretik a
feleslegest semmiben s kerülnek minden
olyan cselekedetet, melylyel a lényegnek
nem használnak. Nem mondanak szépe-
ket embertársaiknak, mert lealázó rájuk
nézve az a gondolat, hogy az a másik
ember bizelgésnek veszi még abban az
esetben is, ha a dicsérő szavak őszintén
és a szívük mélyéről fakadtak is.

Nem szeretnek másoknak a terhére
lenni, de ők is kerülik, hogy kellemet-
lenek legyenek másokra nézve. Nem
szeretnek másokat mulattatni, de ők sem
kivánják ugyanezt a jó cselekedetet. S
ha igen, úgy igyekeznek ellenértékkel
szolgálni azért a kényelmesebb módoza-
tok közt. Saját én-jüket nem igyekeznek
előtérbe tolni s nem kivánják, hogy em-
bertársaik jobban megbecsüljék, mint a
hogy megérdemlik. Meggyőződésüket
nem engedik béklyóba verni s épen a
kellemetlenségek kikerülése végett hall-
gatnak inkább.

De azért minden cselekedetükben
áldozatot hoznak a szép, a nemes, az
igaz törekvések oltárára. De lehetőleg
ugy, hogy saját lelkiismereti megnyug-
vásokon, megélhetésük biztosításán ki-
vül, bármi egyéb jutalmat is várnának
ezért.

Apolják titokban a nemes érzelmek
virágait, akkor mikor embertársaik azt
hiszik, hogy lábba tiporják azokat. Meg-
vetik az üres szabályokat, hagyományo-
kat, előítéleteket, de a nélkül, hogy ez-
zel a feltűnést keltenének, a lovagiasságot
arcul ütnék, a jóérzékeny sértének.

Ilyenek az igazi kutyahitűek, de
nem olyanok, mint a hogy a mai tár-
sadalom hiszi őket. Az a társadalom,
mely mivel a formákat, de nem száll
alá a lényeg mélységére. A mely *mo-
dornak* tartja a kutyahitűséget s neveli
a felületesen gondolkodó csél-csap ifja-
kat és a pezsgő gőzös, minden melalolás
nélkül a nagy nyilvánosság számára sziv-
varkázó jukker leányokat.

Szaty.

H I R E K.

N a p l o.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnep
napon d. e 9—12-ig.

Jan. 11. Vásár vasárnapja.

Jan. 11. Körvadászat Mike-Péresen.

Jan. 13. Vármegyeigazgatási bizottság ülése köi

Jan. 17. A Függetlenségi-Kör táncvigalma. Arany
Bika.

Jan. 17. Önálló munkás b. s. pénztár mulatsága
korona.

Jan. 17. Állami ménék szétosztása.

Febr. 1. Az iparos kör bálja. Arany Bika.

Feb. 1. Az Iparos kör táncmulatsága. (Bika
szálloda.)

Feb. 14. A műpártoló egyesület művészestéje
Arany Bika.

Feb. 15. Az iparos ifjuság táncmulatsága. Arany
Bika.

Feb. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany
Bika.

Febr. 22. Evang. filléregylet tea-estéje.

* **Istentiszteletek.** Ma, vasárnap az
ev. ref. templomokban a következők tar-
tanak istentiszteletet: az ev. ref. nagy-
templomban *Harsányi Pál* gimnáziumi
tanár, a kis templomban *Köpeczy Károly*
hittanhallgató, az új templomban *Sélley*
László hittanhallgató, az ispotály tem-
plomban *Simon Imre* esküdt felügyelő, a
szegényházban *Hajdu Zsigmond* püspöki
titkár, a csapókeri imaházban *Kovács*
János népiskolai felügyelő lelkész. — A
róm. kath. templomban reggel 6 órakor
Szabó István mond misét, 7 órakor pedig
Pák Albert misézik. 8 órakor szent mise
lesz a főgymnázium növendékei részére
9 órakor ünnepi nagy misét tart *Wolafka*
Nándor dr. püspök, fényes segédlettel.
Ez után szent beszédet mond *Nyáry*
Ignác. Délelőtt háromnegyed 11 órakor
szent misét tart *Molnár K.* Rezső a
Svetits zárda növendékei s az elemi isko-
lai tanulók részére, fél 12 órakor nagy
misét tart *Brósztel Lajos*. Délután fél 3
órákor keresztény tanítást tart *Wolafka*
Nándor dr. püspök, 3 órákor litánia,
utánna pedig rózsafüzér ájtatosság lesz,
5 órákor a Jézus szent szive társulatá-
nak hónapos ájtatosságát tartja *Wolafka*
Nándor püspök. — Az ágost. hitv. ev.
templomban d. e. 10 órakor *Máthé Károly*
s. lelkész tart istentiszteletet. — A gör.
kath. kápolnában: Reggel 6 órakor reg-
geli istentisztelet, délelőtt 9 órakor sz.
mise; délután fél 3 órákor keresztény-
tanítás: 3 órákor vecsernye. 4 órákor
rózsafüzér ájtatosság.

* **Újév a gör. katolikusoknál.** A gör.
kath. egyház naptár számítása szerint az
újév szerdán, e hó 14-én lesz mely alka-
lomból a helybeli gör. kath. Kápolnában
az istentiszteletek sorrendje a következő:
Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet;
délelőtt 9 órakor sz. mise, melyen az
ünnepi sz. beszédet mondja *Pák Emil*,
róm. kath. s. lelkész; délután 3 órákor
vecsernye, 4 órákor rózsafüzér ájtatosság.

* **Szerencsétlenség az álarcosbálon.** Az
éjszaka lefolyt izr. nőegyleti bálon oly
szerencsétlenség történt, amely majdnem
végzetessé vált egy fiatal leányra nézve.

Az emeleten levő páholyok egyikében
két fiatalember borozott, névszerint *Fekete*
Bátor és *Buday* gazdasági taninté-
zeti hallgató. Egyikük vigyázatlanságból
eltört egy tele boros üveget, s a lehulló
üvegcserepek *Turai Margitkát*, *Turai Far-*
kas leányát erősen megsebeztek. Hom-
lokát három helyen is felhasították az
üvegcserepek. A fiatal leány sok vért
vesztett, elájult, majd kocsiba ültették s
hazakisérték.

* **Hangverseny a Zenedében.** A deb-
receni Zenede tanári kara segélyalapja
javára január hó 17-én este 7 órakor
hangversenyt rendez a Zenede hangver-
senytermében. Érdekes ujtás lesz, hogy
a hangversenyt tánc követi. A belépő-
díjakat következőkép állapította meg a
rendezés: számozott ülőhely a 4 első
sorban 4 korona, a többi sorokban 3 ko-
rona. Allóhely 2 korona. Hideg ételek-
ről és italokról *Hauer Bertalan*, az An-
gol királynő tulajdonosa gondoskodik. A
műsor élvezetesen, ügyesen van össze-
állítva, ezen a hangversenyestén fog be-
mutatkozni *Laub István* zongoraművész,
a Zenede fiatal tehetséges tanára. A rész-
letes műsor következő: 1. *Volkmann*
Gobbi 21. mű. *Visegrád*. Két zongorán
előadják: *Werlin Sándorné* urnő és *Laub*
István ur, zenedei tanárok. 2. *Seifert* S.
Dal szöveg nélkül. *Adagio*. *Popper* D.
Vito spanyol tánc. 3. *Chopin* Fr. *Ballada*.
As dur. Zongorán előadja: *Laub István*
ur. 4. *Abt* F. 137. mű. 2 sz. *Jó éjt*,
kedves gyermekem. . . *Muldner* R. 45.
mű. *Staccato* polkai Zongorakiséret mel-
lett énekli: *Bognár Mathild* urnő. *Gor-*
dónkán előadja: *Füredi Samu* ur, zene-
dei tanár, zongorán kíséri: *Füredi Súd-*
feld Paula urnő. 5. *Szendy* A. *Magyar*
rhapsodia. Zongorán előadja: *Laub*
István ur. Előadás alatt az ajtók zárva
maradnak.

* **Völegények és menyasszonyok.** Az
elmúlt héten a következő eljegyzéseket je-
lentették be az anyakönyvi hivatalnál:
Mező Lajos kocsis eljegyezte *Fekete* *Évát*
Varga Mihály kisbirtokos *Hermann Má-*
riát, *Papp Imre* szobafestő *Vágó Ilonát*,
Fehér Gábor napszámos *Bácsi Erzsébetet*
Balog Ferenc kőműves segéd *Szondi Er-*
zsébetet, *Tóth András* gazdálkodó *Deák*
Juliánát, *Nóth Antal* zenetanító *Priv-*
*alszky Mária*t, *Steinberger Armin* bank-
hivatalnok *Brünn Bertát*, *Neumann Lajos*
vendéglős *Darvasi Izabellát*, *Kócián Gyula*
kir. alügyész *Molnár Mária*t, *Muschinsky*
Miklós vaggongyári kovács *Major Rózát*,
Simon Bálint napszámos *Pincés Juliánát*,
Cakó Ferenc kisbirtokos *Csibi Juliánát*,
Nagy Sándor vágóhídi szolga *Juhász*
Zsuzsánnát, *Mayer Péter* asztaltmunkás
Szilágyi Juliánát, *Lakatos József* nap-
számos *Orbán Zsuzsánnát*, *Horváth Mi-*
hály gőzmalmi munkás *Gyarmati Julián-*
nát, *Kovács István* kisbirtokos *Erdei*
Juliánát, *Deák János* bérlő *Nagy*
Sárát, *Szóllósi János* vaggongyári mun-
kás *Csizmadia Erzsébetet*, *Asztalnok*
Mihály kőművessegéd *Kanca Erzsébetet*.
Nagy Mihály kisbirtokos *Szücs Erzsébe-*
tet, *Vizy Lajos* fegyőr *Szilágyi Erzsébe-*
tet, *Varga Károly* máv. munkás *Danihel*
*Mária*t, *Kiss József* kőművessegéd *Szücs*
Zsuzsánnát, *Siteri Mihály* cseléd *Mészár*
ros Juliánát, *Szálkai Imre* napszámos
*Radies Mária*t és *Schick Mihály* állami
lovászmester eljegyezte *Köbl Ilonát*,

* **Házasságok.** Az elmúlt héten há-
zasságot kötöttek: *Nagy József* *Molnár*
*Mária*val, *Ovári Gyula* *Suhajda Mária*val
Iklódi János *Salánki Eszter*rel, *Blattnicky*
János *Morosics Katalinnal*, *Gyarmathy*
József *Barta Eszter*rel, *Ferge Péter* *Ba-*
*logh Mária*val. *Kulesár Sándor* *Szücs*

Erzsébettel, Doctor Armin Engel Irénnel, Csapó Mihály Miklósi Máriával, Boján János Uj Erzsébettel, Pellei József Uj Juliánával, Mácsi Lajos Leitner Teréziával, Nyiri János Gömöri Zsuzsánnával, Horváth István, Zöld Máriával, Szegedi István Rácz Juliánával, Varga István Béres Juliánával és Szilágyi Gábor Rusnyák Máriával.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Lisztes József ev. ref. 22 éves, Károlyi József ev. ref. 7 hónapos. Az elmúlt héten elhaltak Debrecenben összesen 28-an. Születtek 38-an, ebből 18 fiú, 20 leány.

* **A kaba-nádudvari vasút.** A Kaba és Nádudvar közt létesítendő helyi érdekű vasút ügye nagyon nehezen halad előre. Hajdúvármegye tavaly hiába szavazta meg a 40,000 korona hozzájárulást. Csak nem lett a vasutépítésből semmi. Most azután a téli közgyűlés a 40,000 koronás hatályát most egy évre kiterjesztette, de ezt a határozatot H.-Böszörmény város megfélembreztte, H.-Böszörmény közönsége ugyanis azt tartja, hogy nincs szükség a vasut kiépítésére.

* **Biztosítás vasuti baleset ellen.** Az amerikai biztosítási „ticket”-ek mintájára a magyar állam vasutak menetjegy irodájának igazgatósága is megakarja honosítani a vasuti balesetek elleni biztosítást, olyan formában, hogy a vasuti szabad és féláru igazolványok tulajdonosait 2 k. 50. fillér befizetése ellenében halál esetére 5000 korona, munkaképtelenség esetére heti 30 korona és részleges munkaképtelenség esetére heti 17 koronára biztosítaná be. Az ügyben már eredményt ígérő tárgyalást is folytatott az igazgatóság egy előkelő biztosító társasággal s most körleveket küldött szét a közigazgatási hatóságokhoz, így a debreceni főszolgabíróhoz, hogy az esetleges jelentkezések számából ítélje meg, hogyan fogadják hazánkban ezen új biztosítás eszméjét. A biztosítás nagyobb összegig, egész 40000 koronáig is terjedhet, természetesen a biztosítási díj emelkedésével.

* **Szerencsétlenül járt kisfiú.** Egy utcai verekedésnek lett áldozata tegnap Fischer József 13 éves kisfiú, aki éppen arra járt a Csapó utcán, a hol egy rakás gyerek verekedett. Ezek közül egy Turzó József egy kövel úgy fejen ütötte, hogy a kis fiú eszméletlenül terült el a földön s a rendőrségnek kellett Szentpály Béni dr. kerületi orvos lakására szállítani a hol sebeit bekötötték. Turzó József mint kiderült egy másik társát akarta megijeszteni csak s a hatalmas tégladarab véletlenül érte a kis Fischer fiút.

* **Az iparos ifjuság Mátyás estélye.** A debreceni iparos ifjuság önképző egylete az Iparos Otthon disztermében Mátyás király ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő lesz: 1. Magyar dalok, (ének). Előadják a városi dalegylet tagjai: Bucsay István, Györffy Károly, Röckert Gusztáv, Katona Kálmán, Lechner Károly, Debreczeni Lajos Horváth Antal, Kulesár Gyula, Tóth Imre, Zong János, Kovács János, Hegedűs János, Covrik Miklós, Agárdy Lajos 2. Szép Honka, (költemény) Vörösmarthytól. Szavalja: Menyhárt Rózsika k. a. 3. Felolvasás, „Mátyás királyról” tartja: Dr. Kőrössi Kálmán egyleti titkár. 4. Pázmán lovag (költemény) Arany Jánostól. Szavalja: Kaliczky Ernő. 5. Magyar dalok, (zene). Előadják: Pásztor Gyula, Hora Károly, Hora Ferencz, Német Dániel. A felolvasásra és társasvaacorára belépő díj személyenként 2 korona. A

felolvasás kezdete d. u. 6 órakor, a vacsora kezdete este 8 órakor lesz. A rendezőség ez uton is kéri mindazokat akik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy az egylet helyiségében vagy Fridvalszky Rezső rendező bizottsági elnöknel meghívót állíttassanak ki számukra.

* **Katonakötelesek sorshuzása.** Tegnap délelőt tartották meg a sorshuzást a városházán azon katonakötelesek számára, kik 1882-be születtek és akik az idén kerülnek első ízben mérték alá. A sorshuzásra kiküldött bizottság elnöke Kovács József polgármester volt, tagjai Szabó Kálmán katonai tanácsnok, Vetéssy Béla rendőrfogalmazó, Veesej Viktor és Pálly Gábor, bizottsági tagok. Az első sorszámot Földesi Vilmos és az utolsót, 361 sorszámot Nyári Sándor húzta.

* **A szegény kosárkötőnek.** Józsvü olvasóink segítségével az öreg 76 éves Jámber György a ki valaha jobb napokat látott, ott ül már a fűveszője mellett és köti fonja a kosarat, hogy megkereshesse a kenyerét, A Rosenberg-féle szállító cég díjtalanul szállította neki haza a vesszőt, mely összesen 18 korona 97 fillérbe került. Mivel pedig a már kimutatott 25 korona adományhoz ma újabbán Kövendy Dénes ur küldött két koronát, az így összegyűlt 27 koronából megmaradt 8 korona és 3 fillért készpénzben átadtuk a szegény öreg embernek, hogy a kosárkötés munkája mellett egy kis harapni valóra is jusson.

* **Egy 4200 koronás váltó.** Tegnap bejött a szomszédos Nádudvarról Kardos Lajos ottani földbirtokos. A zsebében volt egy 4200 koronáról kiállított váltó a melyet rajta kívül a felesége is aláírt. Valami meghiusult üzlet-kötésből maradt vissza nála a váltó, a melyet jártában-keltében elveszített. Azonnal jelentést tett a dolgról a rendőrségnek, mely viszont az összes bankokat értesítette a váltó eltűnéséről, nehogy az esetleg nem becsületes megtaláló leszámíttassa a szép összeget. A váltó átadható a rendőrség bünygyi osztályánál.

* **Az iparos bál.** Az iparos-bál rendező bizottsága tegnap délután gyűlést tartott Biczó Gyula elnöklete alatt. A gyűlésen kiválasztották a táncrendet, mely nagyon esinos, Terpszihorének, a tánc muzsájának képével van díszítve. A női táncrendekből 250 darabot rendeltek meg. A bálra szóló meghívókat a közel napokban fogják szétküldeni. Hogy a rendezőség fáradozása nem lesz hiábavaló, azt a mult évek sikerült báljai után teljes biztossággal reméljük. A bálon a Magyaritestvérek fognak muzsikálni.

* **A népkonyháról.** A népkonyha javára újabb adakoztak: özv. Szikszay Józsefné, Macsi Tóth András 10—10 koronát, özv. Szőke Jánosné és fia 4 kor. Schwalb Adolfné 2 kor. Dalmy László 10 zsák burgonyát, Medgyaszai Sándor 10 kiló tepertőt. Egyidejűleg felkérem választmányunk t. tagjait, hogy a népkonyha helyiségében a felügyelet gyakorlása végett minél gyakrabban megjelenjen s az ott kített iven nevüket feljegyezni sziveskedjenek. Debrecen 1903. január 9. Szűcs Kálmán négyleti pénztáros.

* **Cipész és csizmadia szakiskola.** A debreceni cipész és csizmadia szakegylet szakrajztanfolyama holnapután kezd, e hó 13-án 8 órakor, az egylet helyiségében (Hatvan-u. 8 szám, emelet) megnyílik Tóth Sándor vezetése alatt. Egyelőre minden kedden nyújt a tanfo-

lyam felvilágosítást és utbaigazítást az összes szabászati és cipő, csizma felsőrész készítési műveletekre vonatkozólag. Beiratkozhatni lehet a tanfolyamra, bármely időben Széplaky József egyleti elnöknel; beiratási díj 60 fillér, havi járuléka 40 fillér. Az egyletben a tagok részére 300 kötetből álló könyvtár és hírlapok állanak a tagok rendelkezésére.

* **Megszűnt a járványos betegség.** Hajdúvármegye több községében még e hó első napjaiban is különféle járványos betegségek uralkodtak s nem mult el nap, hogy egyik-vagy másik városból, községből vörheny, vagy kanyaró megbetegedést ne jelentettek volna. Az utóbbi héten azonban egyetlen jelentés sem érkezett Hajdúvármegyéből járványos betegségről. A járványos betegségek ugyanis szerencsére megszűntek.

* **Ipartestületi hírek.** Az ipartestületnél serényen dolgoznak az 1901 évi zárszámadás elkészítésén. Előreláthatólag a január havi előjárásági ülésen már tárgyalás alá vehetik a zárszámadást s ennek megtörténtével hamarosan, még február havában megtartják az évi rendes közgyűlést, mely hivatva van véglegesen határozni a zárszámadás elfogadása felett. — Az ipartestületi betegsegélyező pénztárnál az orvosi rendelések ideje délelőtt 11—12 óráig tart az ipartestület hivatalos helyiségében.

* **Elfogott betörő cigány karaván.** A debreceni esendőség a város alatt egy egész cigánykaravánt fogdosott össze. A cigányok nagyobb része nő és apró gyerekek, akik azonban éppen úgy üzik a lopás és rablás mesterségét mint a híres nemzetség férfi tagjai. Egész esomó finom holmit, ágyneműeket, párnákat találtak a cigánybandánál, a melyeket a környéken lopkodtak s raboltak össze. Így ökök követték el Szoboszlón, Derecskén a legutóbbi lopásokat, rablásokat. A cigányok érselindi illetőségűek, de természetesen bebarangolták már a fél-országot.

* **A debreceni iparosok hitelszövetkezete.** Most állítják össze a debreceni ipartestületi hitelszövetkezet zárszámadásait, melyből örvendetesen tűnik ki, hogy a hitelszövetkezet ismét nagyobb osztalékot fizethet az idén tagjainak. A három év óta fennálló egyesület életrealóságát fényesen bizonyította ez idő alatt azzal, hogy tagjainak hiteligenyeit teljes mértékben képes volt kielégíteni, sőt állami támogatásban részesülvén, a pénzpiacon uralkodó kamatlábnál jóval olcsóbb kamattal adhatott kölcsönpénzt tagjainak. Midőn örömmel emlékezünk meg az iparosok érdekét szolgáló ipartestületi hitelszövetkezet gyarapodásáról, egyben felhívjuk arra iparossaink figyelmét.

* **Elveszett pénztárca.** Tegnap egy uri ember a Garay utcától a Széchenyi utcán és a vasutig egy pénztárcát elvesztett. A pénztárcában egy 20 koronás arany egy 20 koronás bankjegy és vagy 10 korona értékű apró pénz volt. A megtaláló jutalomban részesül a rendőrségen, ha a pénztárcát beszolgáltatja.

* **Kucik Margit a rendőrségen.** Tóth Szőke István gyönyörűségés Dulcineaja tegnap a debreceni rendőrség bünygyi osztályánál járt. Természetesen holt részeg volt s szörnyű patáliát csinált azért, hogy a Könya-féle betörés ügyébe az ő nevét is belekeverték. Egre-földre esküdözött, hogy ártatlan s nem igaz az sem hogy Tóth Szőkét ő jelentette volna fel a nagyváradi rendőrségnek, mert ő nem áruló. Egy ideig csak meghallgatták az elzüllött debreceni leányt, azután — kitovábbították.

* **Debrecenbe szökött tolvaj.** Jó fogást csinált tegnap a debreceni rendőrség Kovács József karcagi férjcseléd a napokban, csúnyán visszaélve gazdája bizalmával, az őrizetére bízott lakásból összeszedett minden elemelhetőt s megszökött. A tolvaj Debrecenbe jött s itt élte vigan a világát tegnapig, a mikor is a debreceni rendőrség elfogta.

x **Hol szórakozunk vasárnap este** csak Markus Jenő éttermében hol Rácz Károly és Kiss Béla zenekara felváltva tart zeneestélyt. Korona sör a la Pilseni sör mindég friss esapolás, kerti bor literje 28 krajcár.

* **Eljegyzés.** Schwarz Lipót a helyi Ippen és Schwarz nagykereskedő cég bétagja, jegyet váltott Sonnenfeld Lily kisasszonnyal Budapestről.

x **Kultur vállalat Debrecenben.** „Kazinczy”. Könyvkereskedő Részvénytársaság cím alatt városunkban egy — szellemi életünkre nagy befolyással bíró Könyvterjesztő vállalat alakult.

Közgazdasági és közművelődési létjogát hazai irodalmunk óriási fellendülésében találja.

Irodalmunk nagyszabású művek és gyűjteményes kiadványok közkincesé tétele által oly mérvet öltött, azoknak a részletfizetési kedvezmény meghonosítása által lerjedése oly széles körben, olyan rohamosan nyerte meg a hazai intelligens közönség tetszését, hogy a László Albert és Társa helyi könyvkereskedő cég — amely már eddig is érdemeket szerzett magának a hazai irodalom terjesztése körül, fővárosi könyvkiadóink legnagyobbjaival szövetkezve megalakították a fenti vállalatot, hozzá járulván ezáltal városunk irodalmi központtá tételéhez.

A vállalatot — annál inkább ajánlatjuk a nagy közönség figyelmébe, mivel amellet, hogy esekély részletfizetési módzatai által lehetővé teszi a nagyobb munkák megszerzését kulturális célt is mozdít elő, melyben segídeni hazafiai kötelességünk.

x **Osztiga érkezett a** Markus Jenő éttermében darabja 10 krajcár e kiváló osztigák az Isztriai tengerből valók és legutóbbi Bécsi ételnemű kiállításon aranyéremet kapot az osztiga tenyészető szövetkezett.

x **Csecsemő táplálékul** hirneves orvosok megegyező ítélete szerint igen beválk a Somatose, ama beeses tulajdonságánál fogva, hogy mechanikai hatása következtében a tehéntej caseinjét a gyermekgyomorban rendkívül finom pelyhekben olvasztja meg és így azt emésztetőbbé teszi. Dr. Tannier párisi orvosnak alkalma volt erős gyomerkatarrhusban szenvedő csecsemőket kizárólag Somatoseval táplálni és ezen eljárásnak kitünő hatását konstatálhatni. Gyermekeknek, kik nem türtek meg semmineműeledelt és kikenél már veszélyes gyengeség állott fenn, a Somatoset óvatosan esekély langyos vízben nyujtották és a napi adagot lassanként emelték. A gyermekek ismét teljesen felépültek és rövid idő mulva már közönséges tejjel táplálkoztak, a melyhez még egy ideig Somatoset keverték.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az iparos iskola építése. A debreceni iparostanone iskola építését, — melyet a Csapó utcai Kovács kaszárnya helyén fognak felépíteni, — még mindig nem kezdték meg. A tanácsot több ízben megsürgette már ebben az ügyben a

debreceni ipartestület előjárósága, mely tegnap ebben a tárgyban újabb sürgető átiratot küldött a városi tanácshoz.

KÖZIGAZGATÁS.

x **A város adóügyei.** Megirtuk már két ízben is, hogy a hét elején összeült adó felszólalási-bizottság ezuttal esupán a város és a pénzintézetek adóügyeit tárgyalja. Tájékoztul ismételjük ezt most, midőn hiradással vagyunk a város adóügyeinek tegnap történt elintézéséről. A bizottság alaposan megvizsgálta ezt a dolgot és arra a meggyőződésre jutott, hogy a várost méltánytalanul terhelte meg a városi nyomda, a gőzfürdő, a cserép-, téglagyár és a jéggyár be nem vallott jövedelmei után öt évre visszamenő adóval a pénzügyigazgatóság. Igaz, hogy a város soha se vallotta, illetve jelentette be ezeket a vállalatait; de viszont kötség nélkül való, hogy ezek közismert intézményei s vállalatai Debrecen városának, melyeket tehát a pénzügyi hatóság bevállás híján adó alá vonhatott volna. A bizottság felfogása az, hogy minden vállalat csak attól a perctől kezdve adóztatható meg, midőn az adótárgygyá lett. A városi nyomda több száz év óta fennáll, a gőzfürdő is közel száz éves, a jéggyár se most keletkezett; de mindezek adótárgyakká esupán most váltak, mikor ezekre adót vetettek ki. Ennélfogva a felszólalási-bizottság törölte az öt évre visszamenő adónak a városi nyomdára, a gőzfürdőre s a jéggyárra vonatkozó részét; a cseréptéglagyár adóügyét pedig ezuttal nem tárgyalta le, hanem a tavaszra halasztotta. Ezzel a város szóban levő adóügyeinek kérdése azonban még nem intéződött el; mert a pénzügyi hatóság a felszólalási bizottság határozatát — mint értesülünk megfölebbezi a közigazgatási bírósághoz. Ez a legfelső fórum fogja tehát eldönteni, hogy fizet-e Debrecen, városa az adó alá be nem vallott vállalatok után öt évre visszamenő adót, a mi körülbelül százezer korona terhet róna a városra? vagy pedig az adózás csak attól az időtől törvényes, midőn a nevezett városi vállalatok adótárgyakká lettek?

x **A város januári közgyűlése.** Puky Gyula főispán a város január hónapi rendes közgyűlését január 29 ikére tűzte ki. Vecsey Imre főjegyző ennek alapján tegnap felszólította az összes előadókat, hogy a közgyűlés elé tartozó ügydarabokat január 15-ikéig felszerelve terjeszték be hozzá.

x **A felügyelő-bizottság.** A január 29 én tartandó városi közgyűlésen az összes bizottságok újból való megalakítása is napirendre kerül. E bizottságok közt rendkívül fontos a felügyelő-bizottság, melynek négy tagja van. A négy közül három Komlóssy Dezső elnök, dr. Nagy Lajos és Márton Imre ma is tagja a törvényhatósági-bizottságnak, a negye-

diket, Kernhoffer Józsefet azonban a városi közigazgatás végtelen kárára a pártpolitikai elvakultság a legutóbbi választáskor nem engedte bejutni a bizottsági tagok sorába. Így már most, ha a januári közgyűlésen a három érdemes régi tagot újra beválasztják a felügyelő-bizottságba, akkor is gondoskodni kell Kernhoffer pótlásáról. Ez pedig felette bajos, sőt csaknem lehetetlen. Valószínű, hogy a függetlenségi párt is megbánta azóta, hogy a felügyelő-bizottság e kiváló s ugyszólván nélkülözhetlen tagját kibuktatta. De ha eddig meg nem bánta volna, a januári közgyűlésen bizonyára érezni fogja, mily súlyos hibát követett el. A negyedik felügyelő-bizottsági tagságra eddig teljesen alkalmas szakembert nem sikerült találni, úgy hogy illetékes helyen arról gondolkoztak, nem lehetne-e Kernhoffer József közreműködését valami más címen biztosítani a város javára. De a törvény világosan előírja, hogy a közgyűlési tagok sorából kell a bizottságokat megalakítani. Ennélfogva egyelőre csak a kellemetlen következményeit lehet viselni annak, hogy a pártpolitikai elhamarkodás a város közigazgatási működését egy elsőrendű szakferfiutól fosztotta meg.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Jan. 12. hétfőn: *A doktor ur*, bohózat. **A.**
Jan. 13. kedden: *Párisi élet*, daljáték. **B.**
Jan. 14. szerdán: *Gésák*, daljáték. **C.**
Jan. 15. esütörtökön: *A képzelt beteg* vigjáték. **A.**
Jan. 16. pénteken: *A doktor ur*, bohózat. **B.**
Jan. 17. szombaton: *A tévedt nő* (La Traviata) dalmü. *R. Réthy Laura* első vendégjátéka. **C.**
Jan. 18. vasárnap: délután *A föld*, színmű, este *Mária bátyja*, népszínmű. *R. Réthy Laura* második vendégjátéka.
Jan. 19. héfőn: *Szép Heléna*, daljáték. *R. Réthy Laura* harmadik vendégjátéka. **A.**

— **(Réthy Laura vendégszereplése.)** A debreceni közönségnek bizonyára általános örömet szerez az a hiradásunk, hogy *R. Réthy Laura* asszony, a debreceni színház egyik legragyogóbb korszakának ünnepelet első énekesnője, aki ezelőtt két évvel vendégszerepelt utoljára Debrecenben, ezen a héten három este mint vendég ismét fellép színházunkban. A művésznő első este, szombaton, január 17-én Verdi örökszép dalművében a *Traviata*-ban Valory Violetta fogja énekelni; második este, vasárnap a *Mária bátyja* című népszínműben folytatja s harmadik este, hétfőn, Offenbach klasszikus daljátékában, *Szép Heléna* ban fejezi be vendégszereplését. *Makó Lajos* igazgató a debreceni közönség őszinte kívánságát teljesítette, midőn e vendégjátékokra megnyerte *R. Réthy Laura* asszonyt, akinek vendégszereplése kitünő alkalom arra is, hogy a színházban nagy ope-

rát lehessen előadni. Valory Violetta egyébaránt híres és jól ismert értékű szerepe Réthy Laurának, aki első este mint operaénekesnő mutatkozik be, másodszer népszínműben játszik és végül, hogy művészi egyéniségének sokoldalúságát teljességében láthassuk, a világirodalom egyik legremekebb szubretszerepében, Szép Helénában fejezi be vendégszereplését. A debreceni közönség előtt különben Réthy Laura még nem énekelt nagy operát, holott Budapesten a királyi dalszínházban, Kolozsvártt, Szegeden, Aradon, Nagyváradon és Temesvártt mint operaénekesnő aratta legnagyobb diadalait.

— (Ujházy Ede Debrecenben.) Ma este Ujházy Ede mesteri játékában lesz alkalma gyönyörködni a színházi közönségnek. Ujházy Feuillet Oktáv Egy párisi regény című 5 felvonásos színművében lép fel s eljátsza híres szerepét, az öreg Chevrial bárót, aki mulatás közben a színpadon hal meg. A többi szerepeket a nagy művész mellett Ebergényiné, Jeszenszkyne, Hahnel Aranka, Menszáros Margit, Püspöki Rózsi, Than Mariska, Székely Anna, Klenovics, Farkas Béla, Palágyi, Nagy Dezső, Virágháti és Szilágyi Aladár játsszák.

— (A doktor ur.) Molnár Ferenc nagy tetszést aratott bohózata A doktor ur a hét műsorán kétszer szerepel, hétfőn és pénteken.

— (A képzelt beteg.) Akitünősen összeállított heti műsor egyik felette értékes darabja csütörtökön este kerül színre. Ismét megszólal Molière, az örökké való vigjátéki költő, még pedig ezuttal A képzelt beteg című remek vigjátékátadják mely arról nevezetes, hogy ennek címszerepét játszva halt meg Molière 1673. február 17-én a színpadon. Már évek óta betegeskedett s a helyett, hogy orvosokhoz fordult volna, akkor írta meg az orvosok ellen kegyetlen szatiráját. — A képzelt beteg negyedik előadása alatt Moliéret a színpadon rohanta meg a vérhányás s a képzelt beteg személyesítője pár perc múlva valóságos halott lett: abban a hermélinnel prémezett piros köpenyben halt meg, melyben szerepe utolsó előtti szavát: „Juro“ kijeztette.

TAVIRATOK.

A kiegyezési feltételek jegyzőkönyvei.

Budapest, jan. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Körber osztrák miniszterelnök Bóhm Bawerk és Call báró osztrák miniszterekkel, szakelődókkal a délutáni vonattal ideérkeztek, hogy a kiegyezési tárgyalásokról felvett jegyzőkönyveket még egyszer átvizsgálják és aláírják. Délután 4 órakor megjelentek a miniszterelnöki palotában, a hol Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács, Darányi és Láng miniszterekkel várta az érkezőket. — Azonnal munkához láttak. Az osztrák miniszterek holnap estig maradnak Budapesten.

Császka György — bibornoksága.

Bécs, jan. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Itteni megbízható értesülés

szerint Császka György és Samassa érsekek közül a bibornokságot Császka fogja megkapni.

A szász királyi család regénye.

Drezda, jan. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni udvari körökben kétségtelennek tartják, hogy a király másodszületett fiának bécsi utja összefüggésben van a trónörökösné ügyével. A szász nép mindenütt hangoztatja, hogy örömmel látná, ha a trónörökös új házasságra lépne. A mostani trónörökösné megszületendő gyermekének törvényességében a szász trónörökös nem kételkedik.

Genf, jan. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Giton eddig már 30 ezer frankot költött el s már a párisi bankházakhoz kölcsönért folyamodott. Kihívó viselkedéséért itt különben mindenféle nagy ellenszenvet kelt s különösnek tartják azt a követelést, hogy a trónörökösnét mindeki, a kivel érintkezik egyszerűen Girronnénak cimezze.

Merénylet a spanyol király ellen.

Madrid, jan. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Itt erősen tartja magát az a hír, hogy a spanyol király ellen merényletet követtek el. Bővebb részleteket nem tudnak.

Gabonatözsde.

Budapest, január 11. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálai mérsékelt, vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomba 2 és fél fillértől 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs 2 és fél fillérrel drágább 106: ködös.

Buza áprilisra	7.72—73.
Rosz áprilisra	6.67—68.
Zab áprilisra	6.08—09.
Tengeri májusra	5.67—68.
Repece augusztusra	11.70—80.

MULATSÁG.

Az izr. nőegylet álarcos bálja.

Szokatlanul nagy érdeklődés mellett folyt le tegnap az izr. nőegylet álarcos bálja. Már este 9 órakor zsufolásig meg töltötte a közönség a báltermet. 9 óra után felelendült a zene s hosszú sorban vonultak be a jelmez és dominós hölgyek, körülvéve huncutabbnál huncutabb jelmezbe bujt vig férfiseregűtől. Az álarc oltalma alatt azután megindult a tréfálkozás, bizalmas tegezéssel, a hölgyek nagyon ügyes, egészen új gondolatok után készült jelmezei nagy feltűnést keltettek. Kár, hogy úgy a névsor, mint a jelmez leírása rendkívül meg volt nehezítve azzal, hogy a bejáratnál el nem árulták magukat az álarcos nők.

Séta után a Tarka színpad elé tudult a közönség. — Rácz Károly nyitánya után Rudnyánszky Gyulának erre az alkalomra írt ötletes prologját adta elő dr. Berger Andor. — Utánna egy aranyos fiatal leány, Edinburg Kornél kisasszony utánozta az überbretti énekesnőket, kedvesen csicseregve el Teácska dalát, és a Katalin daljátékból Germain belépőjét. — Nagy tetszést aratott a Szendrő Pápay Fisch jambó társaság mely csak ujrázással tudott lelépni a színpadról. Szomaházy Istvánnak a Tarka Színpad számára írt „Segéd juhász“-át harsogó kacagástól és éjtjenzéstől kísérve adták elő Berger Jenőné urhölgy, Fisch Ernő és Erber Ernő urak, — az ezután következő Peisson excentrik csoportot pedig valósággal ünnepezték. Fisch Lajosné

urnó úgy füttyült mint egy pinyóke, Steinné Fisch Faula urnó és Fisch Lajos ur pedig művészi tökélyel utánozták a hirneves dalszarnok énekeseket, Egyszóval a Tarka Színpadnak óriási sikere volt a mi egyaránt érdeme a főrendező Berger Jenőnének és az összes közreműködőknek. A bálon számos katonai és polgári előkelőség vett részt. A Tarka Színpad után szerencsejáték volt, s azután elkezdődött a tánc, s tartott virágos jókedvbea, hajnalhasadásig.

A négyeseket száznál több pár táncolta.

A névsort, amennyiben sikerült összeszedni, a következőkben közöljük:

Asszonyok: Frank Rezsőné, Schirf Jakabné, Sonnenberg M. D.-né, Weisz Lévyne, Severtz Henrikné, Glück Vencelné, Emerich Arnoldné, dr. Balkányi Miklósné, dr. Popper Alajosné, Weisz Mártonné, Turai Frigyesné, Rozenfeld Salamonné, Fischer Nándorné, Horváth Jánosné, Schatz Jakabné, Lukács Arminné, Szávay Gyuláné, Neumann Nándorné, dr. Hegedüs Jenőné (orgona), Fischbein Ignácné, dr. Weisz Bernátné, Popper Arnoldné, Rozenfeld Sándorné, Geiger Simonné, Gara Lajosné, dr. Popper Alajosné, dr. Tüdős Jánosné, Mandel Jenőné, gróf Bethlen Sára, dr. Kenyeres Elekne (vadrózsa), Fürst Ödönne, Domán Miksáné, Schwartz Dánielné, Schön Simonné, Klein Dávidné, Kainez Adolfné, Stark Ignácne, Bészler Károlyné, Udvarhelyi Gézané, Thiessen Arthurné, Stern Izidorné, Gyémánt Salamonné, Szonszt Vilmosné, ifj. Kovács Sándorné, Nagel Zsigmondné, Tihanyi Józsefné, Fried Emilné, dr. Reichard Manóné, Stein Zsigmondné, Glück Miksáné, Szántó Győzőné, Falk Arminné, Burger Izidorné, Turai Farkasné, Fleischmann Mórne, Dénes Adolfné, Erdei Jánosné, Bodnár Gézané, dr. Bruckner Ernőné, dr. Szász Adolfné (cigány), Darvas Edéné, Békés Emilné, Klein Miksáné, Darvas Izidorné, ifj. Schwartz Vilmosné, dr. Burger Péterné, Ungár Albertné, Polgár Zsigmondné, Grünfeld Adolfné, Jónás Mórne, Debreceni Jenőné, Hajnal Sámuelné, Hofelder Jakabné, özv. Berger Vilmosné (excentrik), Berger Mórne (dominó jelmez), Sesztina Jenőné, Darvas Nándorné, Edinburg Adolfné, Táfler Ignácne, Goldblat Jakabné, Várad Ignácne, Adler Sámuelné, Hevesi Gyuláné, Meitels Vilmosné, özv. Bányász Mórne, Winkler Mártonné, Horvitz Zsigmondné, Rott Lipótné, Kandel Ferencné, Lusztig Dezsőné, Mandel Zsigmondné, Csanak Józsefné, Veszprémi Zoltánné, Ujfalussy Józsefné, Szunyogh Sándorné, Lusztig Károlyné, Miskolcay Jenőné, Weinberger Lajosné, Fisch Ignácne, dr. Löfkovics Mártonné, Szabó Kálmánné, dr. Kemény Mórne, Kaszanyitzky Endréné, Rózsa Lajosné, Rózsa Ignácne.

Leányok: Bloch Hermin (Budapest, tanuló), Rott Erzsike, Lukács Erzsike (százzsorszép), Rozenfeld Frida (cseresznye), Várad Ilona (dominó), Weszecky Gizella, Emerich Zelma, Turai Margit, Sonnenberg Berta (cseresznye), Ujfalussy Vera, Szántó Jolán (spanyol nő), Gyémánt Ilonka (Lotty), Markovics Rózsa (akác), Békési Lila, Márkus Irén (jelmez), Mihelfi Margit (pompón), Szunyogh Lili, Szunyogh Margit, Szabó Margit, Szabó Kata, Riekl Piroska, Kemény Irén (Pompador), Fisch Margit, Marosi Gizella (kéményseprő), Bányász Mariska (kéményseprő), Feldmann Malvin, Edinburg Kornélia, Fischer Margitka, Schirf Eleonóra, Táfler nővérek, Schön Etelka.

PÉNZT!

Törlesztéses kölcsönöket

és konvertálásokat a budapesti házakra és földbirtokra minden előzetes költség nélkül bármely összegig előnyös feltételek mellett szerez

Löwy Antal

István-ter 6.

Legnagyobb összekötetés! Leggyorsabb lebonyolítás! Levélbeli megkezesések azonnal elintéztetnek válaszbélyeg beküldése nélkül is.

Földbirtok bérbeadás.

Zemplén megye Talya város mellett levő 100—120 cat. hold.

Földbirtok,

hozá tartozó gazdasági épületekkel 1904 január 1-től bérbe kiadó.

A hozzá tartozó rétek már ez évben átvehetők.

Értekezhetni a tulajdonossal Debreczen Széchényi-utca 6-ik szám alatt.

Értesítés!!

Pásztor Gyula és Társa

vas. száraz és rézaru kereskedése.

Debreczen, Csapó u. Bankház

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletünkben a mai naptól az összes

korcsolyák

valamint

konyhadények

tulhalmozott raktár miatt

gyári áron

alul fogjuk kiárúsítani.

Ezen kedvező alkalmat ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe

tisztelettel

Pásztor Gyula és Tsa.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM.

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. Még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen átváltoztat minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kóligát és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért, valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkórt, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségekben, eltávolítja a felbőgést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

— Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre! — Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlen a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Boszua vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetők.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél biztos kilátása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülheti **THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi százlevelű rózsabalsamával**, mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetetlen. A valódi százlevelű rózsabalsam használható: a gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mindennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen, ütés, szurás, lő-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés: pokolvar, ujjákepződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támmadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközölhetik. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldésset 3 kor. 50 fill.

☞ Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! ☞ Figyelmeztetek mindenkit: a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnév „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradban” beleégetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerreljárnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha sem szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótsszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi kipróbált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségre mindig készletben kellee tartani. Ahol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volt kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi czim alatt:

THIERRY ADOLF őrangyal-gyógyszertárától Pregrada Rositsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapesten: Török J.; Zágrábban: Mittelbach S. Bécsben: Brady C. gyógyszerésztárában.

**Legkedveltebb, legtökéletesebb
arctisztító és szépítő szerek:**

KRIEGER-4610

Akácia

CRÉME 2 kor.
PUDER
SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

**ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR**
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gősszél-100 000
kőszél- és
kőszél- és g. gép tiszta.

Előzetesbeszámoló
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Mindenre árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előtranga kénos hévízzel gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uzodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücemester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeárul az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tuccatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a szakma
legelső ranga
cséje:
BEIF J.
specialista, Bécs,
Erzsdélté 3.
Árjegyzék
ingyen

ZIMEK három országból és
szakmából, ajánlatok sajtó-
küldése és Hal. Beszélgetések lé-
tesítése céljából (pótdíj jótállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Családirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN.
A torok, tüdő,
sráj és fogak
legjobb védelme az
OSAN-szájvíz-esszencia a 88 kr., OSAN-fogpor a 44 kr.

Felülműve az eddig ismert összes fogszerek.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ szepítő-szer
üvege 1 frt. Ehhez
balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan a 50 és 35 kr.

Santini-gene a legjobb és legolcsóbb
hajfestő-szer sötétszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nemzeti internátus bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államérvényes-
sek és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad

Röser János, igazgató.

BUTOR.
Modern
Óriást választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol

NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Keckeméti-utca 6. sz. I.

SANTAEGGER
Kisfalusi embernek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

OSAN.
A torok, tüdő,
sráj és fogak
legjobb védelme az
OSAN-szájvíz-esszencia a 88 kr., OSAN-fogpor a 44 kr.

Felülműve az eddig ismert összes fogszerek.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ szepítő-szer
üvege 1 frt. Ehhez
balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan a 50 és 35 kr.

Santini-gene a legjobb és legolcsóbb
hajfestő-szer sötétszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

**INTERNACIONAL
SZÖRVEZSTŐ**
néhányzori használat után az arctól és
kéztől a szőrt eltávolítja. Egy üvege 6 kr.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-tílkok” ingyen

**NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN**
(Erzsébet-körút 9-12. szám)
találkozunk.

KÉZFINOMÍTÓ
Használjon Kerpel-féle
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít.
Ár üveg 50 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

**A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes köszpénzfizetéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.26%-a
33 1/2 " " " 6.50%-a	34 " " " 6. " " " " " "
22 " " " 8. " " " " " "	25 " " " 7. " " " " " "
15 " " " 9.80%-a	15 " " " 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Saját érdekében hirdessen
LEOPOLD GYULA
hirdetési irrodja által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Két I-ső emeleti s ud-
vari szoba garzon lakásnak
és egy bolthelyiség
azonnal kiadó.

Értekezhetni lapunk kiadóhiva-
talában.

Uj! Favágó gép. Uj!

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség becses tudomására hozni, hogy
házhöz járó
favágó géppel
rendelkezésre állok, mely géppel egy
órfát két óra alatt felvágatok és helyre ra-
katok, Jelentkezni lehet:
Csapó-utca 31-ik szám alatt
lakásomon, vagy a gép vezetőjénél.
Tisztelettel

Kerékgyártó József
géptulajdonos.

ELSŐ KÉZBŐL LEJÓBBANVÁSÁROL.

Magyarország legnagyobbhangszergyáraréz-, fa, fuvó- és vonós hangszerekben

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir.
közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója.
Budapest, II. Lánchíd-u. 3. szám
Legnagyobb választék az összes hangszerekben
hegedők, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetek, trombi-
ták, czimbalmok.

Általam konstruált TÁROGATÓK 30 forinttól feljebb
Iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIA legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különlegesség:
acélhanghangverseny-harmonikák. Sajátminták

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK
a legutányosabb árban, előnyös feltételek mellett.

KÉPES ÁRJEGYZEKEK
és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmonikumok-
ról, c) harmonikákról

INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

